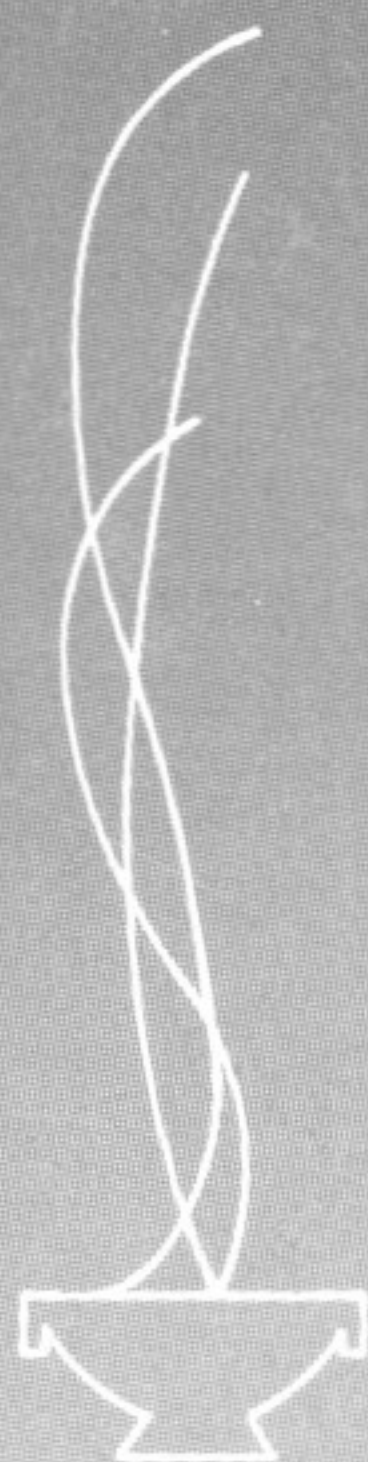

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 1ο

Ιανουάριος — Μάρτιος 1988

Τριμηνιαία έκδοση
του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΙΑΝΑ»

ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Κ. Καλανταρίδου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 6714371 - 6714340

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/-ές _____ 1000 δρχ.
Σπουδάστριες/-ές _____ 500 δρχ.
Οργανισμοί - Εταιρείες-
Βιβλιοθήκες _____ 1500 δρχ.
Εξωτερικό _____ 15 \$
ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ 170 δρχ.

1. Πορίσματα και προτάσεις 14ου Πανελλήνιου Νοσηλευτικού Συνεδρίου..... 7
2. Η Νοσηλευτική και οι 38 στόχοι του προγράμματος «Υγεία για όλους» στις χώρες της Ευρώπης
Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος..... 12
3. Συμπόσιο «Αλλαγές στην Υγειονομική περιθαλψη και στην εκπαίδευση των Νοσηλευτών στον 21ο αιώνα»..... 20
4. Συνέδρια..... 38

CONTENTS

1. Conclusions and Recommendations from the 14th Panelenic Nursing Conference of the Hellenic National Graduate Nurses Association. Thessaloniki 1-3 September 1987..... 7
2. Nursing and the 38 European Regional Targets for Health For All. A discussion Paper. Nursing Unit W.H.O/EURO 1986..... 12
3. Symposium "Changes in health care and the education of nurses for the 21st century". Programme, Summaries of addresses given..... 20
4. Forth coming congresses..... 38

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΙΔ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ Ε.Σ.Δ.Ν.Ε.
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1 - 3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1987

Το ΙΔ' Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο του Ε.Σ.Δ.Ν.Ε. πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη από 1 - 3 Σεπτεμβρίου 1987.

Θέμα του Συνεδρίου ήταν:

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Την κήρυξη των εργασιών του Συνεδρίου έκανε ο Υπουργός Βορείου Ελλάδος κ. Στ. Παπαδεμελής και την εναρκτήρια ομιλία η κ. Στ. Παπαμικρούλη.

Παρακολούθησαν το Συνέδριο περίπου 700 Νοσηλεύτριες/τές α2' όλη την Ελλάδα και την Κύπρο καθώς και σπουδαστές της Νοσηλευτικής.

Είκοσι (20) συνάδελφοι έκαναν εισηγήσεις στα παρακάτω θέματα:

- Νομοθετικές εξελίξεις και προβληματισμοί στη Νοσηλευτική Εκπαίδευση, Διοίκηση και Άσκηση του Νοσηλευτικού Επαγγέλματος, (στρογγυλό τραπέζι).
- Εξελίξεις και Προβληματισμοί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση Τ.Ε.Ι.
- Εξελίξεις και Προβληματισμοί στη Νοσηλευτική Εκπαίδευση.
- Εξελίξεις και Προβληματισμοί στη Νοσηλευτική αναφορικά με το Χειρουργείο.
- Κάπνισμα και Ανθρώπινο Σώμα. Προβληματισμοί και Εξελίξεις.
- Πτώσεις ασθενών σε Γενικό Νοσοκομείο, (ερευνητική εργασία).
- Η δερμοαντίδραση ΜΑΝΤΟΥΧ σαν δείκτης διαμόλυνσης στις διάφορες ομάδες πληθυσμού, (ερευνητική εργασία).
- Η Θερμοκρασία του ασθενή στο Χειρουργείο. Νοσηλευτική Έρευνα, μελέτη και παρέμβαση.
- Εξελίξεις και προβληματισμοί αναφορικά με την νοσηλευτική φροντίδα αρρώστων στη μονάδα τεχνικού νεφρού.
- Προβλήματα αρρώστου με ουραιμία: Νοσηλευτικές Παρεμβάσεις.
- Ο ρόλος της Νοσηλευτικής Ογκολογίας στη χημειοθεραπεία: Εκπαίδευση του αρρώστου και μέτρα προφύλαξης.
- Εξελίξεις και προβληματισμοί στην παροχή Π.Φ.Υ. στα Κέντρα Υγείας.
- Εξελίξεις και προβληματισμοί στη χορήγηση φαρμάκων.
- Εξελίξεις και προβληματισμοί στη νοσηλευτική φροντίδα αρρώστων με κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις στη Μ.Ε.Θ., (στρογγυλό τραπέζι).
- Η Σύγχρονη Νοσηλευτική Μονάδα Εντατικής Παρακολούθησης και θεραπείας Στεφανιαίων Νοσημάτων. Εξελίξεις-Προβληματισμοί.
- Εξελίξεις και προβληματισμοί στη νοσηλευτική φροντίδα αρρώστων με AIDS, (στρογγυλό τραπέζι).
- Η προσφορά της Εκκλησίας στη Νοσηλευτική.

- Ηθικά προβλήματα στη Νοσηλευτική. Η νοσηλεύτρια μπροστά στο πρόβλημα ΑΜΒΛΩΣΗ.
- Η Νοσηλευτική συμβολή στην πρόληψη των ακρωτηριασμών και την αποκατάσταση των ακρωτηριασθέντων.
- Η Νοσηλευτική σε ασθενείς με νεοπλασίες της πυέλου που υποβλήθηκαν σε θεραπευτική διαδερμική νεφροστομία.

Η τελευταία συνεδρία αφιερώθηκε στην έκδοση των Πορισμάτων του Συνεδρίου και επακολούθησε συζήτηση επί των πορισμάτων αλλά και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Νοσηλεύτριες/τές στην άσκηση του έργου τους τόσο στα Νοσοκομεία όσο και στα Αγροτικά Ιατρεία.

Οι σύνεδροι με πολλή ικανοποίηση πληροφορήθηκαν τις πολλές ευνοϊκές εξελίξεις για τον κλάδο, που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια με ευεργετικές Νομοθετικές ρυθμίσεις. Διαπιστώθηκε όμως ότι οι αλλαγές αυτές δημιούργησαν έντονο προβληματισμό τόσο στο Νοσηλευτικό κλάδο γενικά όσο και μέσα στις υγειονομικές υπηρεσίες.

Οι προβληματισμοί αυτοί οφείλονται πρωτίστως σε κενά που υπάρχουν στη Νομοθεσία στο Π.Δ. 87/1986 που προσδιορίζει το εννιαίο πλαίσιο, βάσει του οποίου συνετάχθηκαν όλοι οι νέοι οργανισμοί των Νοσηλευτικών ιδρυμάτων.

Στα πλαίσια των συζητήσεων διαμορφώθηκαν ορισμένες προτάσεις και αποφασίστηκε να διαβιβαστούν στο αρμόδιο Υπουργείο.

Ι. Κυριότερες προτάσεις που διατυπώθηκαν από τους συνέδρους ήταν:

Τροποποίηση του Π.Δ. 87/1986 σε ότι αφορά τα παρακάτω:

- α. Πρόβλεψη οργανικής δέσεως Νοσηλεύτριας Υποδιευθυντού ή αναπληρωτού, όπως συμβαίνει και στην Διοικητική Υπηρεσία, τουλάχιστο για τα μεγάλα νοσοκομεία.
- β. Δημιουργία οργανικών θέσεων Νοσηλευτών/τριών Εσπερινών και Νυκτερινών Τμηματάρχων (Προϊσταμένων) ώστε η Νοσηλευτική Υπηρεσία να καλύπτεται λειτουργικά όλο το 24/ωρο.
- γ. Δημιουργία οργανικής δέσεως Νοσηλευτού Διευθυντού ή Συντονιστού Σπουδών και στα μεγάλα Νοσοκομεία μικρού αριθμού Νοσηλευτών Εκπαιδευτών, που είναι απαραίτητες για τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση του Νοσηλευτικού προσωπικού, για την κλινική παρακολούθηση και κατάρτιση των σπουδαστριών-τών και μαθητριών-τών της Νοσηλευτικής που εκπαιδεύονται στα Νοσοκομεία και για την λειτουργία προγραμμάτων για την παροχή Ειδικοτήτων από τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα όπως προβλέπεται από το άρθρο 5 του Ν 1579/1985.
- δ. Γραμματειακή υποστήριξη για την λειτουργία της Νοσηλευτικής Διευθύνσεως (Γραμματείς, δακτυλογράφους, κλητήρες κ.λπ.).
- ε. Δημιουργία οργανικών θέσεων υπεύθυνων αυτοτελών γραφείων για τις Προϊστάμενες των Μ.Ε.Θ. (Μονάδων Εντατικής Θεραπείας) και άλλων μικρών μονάδων που κινδυνεύουν να μείνουν ακέφαλες λόγω μη υπάρξεως οργανικής δέσεως υπεύθυνου, ιδίως δε μετά την δέσπιση του επιδόματος ευθύνης.

- στ. Τοποθέτηση γραφείων στις Νοσηλευτικές Μονάδες για να απαλλαγεί η Τμηματάρχης (Προϊσταμένη) από δευτερεύουσες ασχολίες κι έτσι να της μείνει χρόνος για το κυρίως νοσηλευτικό και εκπαιδευτικό της έργο.
- ζ. Μείωση του αριθμού των μελών της Νοσηλευτικής Επιτροπής όπως προβλέπεται στο διάταγμα για τα μεγάλα νοσοκομεία, 10 – 15, γιατί γίνεται δυσκίνητο όργανο και αλλαγή στη σύνθεση. Οποσδήποτε και Τομεάρχες να είναι μέλη της Επιτροπής.
- η. Νομοθετική κατωχύρωση των οργανικών θέσεων των νοσηλευτριών-τών στους Οργανισμούς των Νοσοκομείων. Να μη μεταφέρονται οι οργανικές θέσεις της κατηγορίας ΠΕ (Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση) στην ΤΕ (Τεχνολογική Εκπαίδευση) και από την ΤΕ στη ΔΕ (Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση). Οι θέσεις αυτές να είναι *συγκεκριμένες* και αμετάθετες, έστω και αν χρειαστεί να λειτουργήσουν για λίγα χρόνια ακόμα με μικρό αριθμό νοσηλευτριών-τών Πρώτου επιπέδου τα νοσοκομεία μας. Αν αυτό δεν γίνει θα δημιουργηθεί ένα τεράστιο πρόβλημα στον κλάδο στα αμέσως επόμενα χρόνια με οδυνηρές μακροχρόνιες επιπτώσεις για τη Νοσηλευτική και τις υπηρεσίες υγείας της χώρας μας.

II. Εκκρεμούντα θέματα του Νοσηλευτικού Κλάδου, που διατυπώθηκαν από τους Συνέδρους ήταν:

- α. Ίδρυση Διευθύνσεως Νοσηλευτικής ή Υπηρεσίας Νοσηλευτικής στο Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αυτοδύναμης και στελεχωμένης με πεπειραμένες και ειδικά εκπαιδευμένες Νοσηλεύτριες οι οποίες γνωρίζοντας τις συνθήκες της Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης και της Άσκησης του νοσηλευτικού έργου θα είναι σε θέση να γνωμοδοτούν υπεύθυνα επί θεμάτων και προβλημάτων του κλάδου και με συνεργασία με άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες να προωθούν αυτά προς κατάλληλες λύσεις.
- β. Προώθηση ιδρύσεως φορέως Νοσηλευτικής που θα ελέγχει και θα μελετά τα θέματα που αναφέρονται στην άσκηση του επαγγέλματος καθώς και στην προστασία και προαγωγή του, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 του Νόμου 1579/85.
- γ. Να διορισθούν ή εκλεγούν και Νοσηλεύτριες/τές στα νέα υπηρεσιακά συμβούλια με την εφαρμογή του Νόμου 1586/1986. Επίσης, η επιλογή των Διευθυντριών/τών, Τομεαρχών και Τμηματάρχων της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας να γίνει με αυστηρά αξιοκρατικά κριτήρια και με γνώμονα την σωστή και ασφαλή νοσηλεία των ασθενών και την επαρκή λειτουργία των Νοσηλευτικών Μονάδων.
- δ. Να ισχύσει και εφαρμοσθεί το άρθρο 13 του ΠΔ. 87/86 όπου προβλέπεται η ανάθεση καθηκόντων Διευδύντριας/τού, Τομεαρχών και Τμηματάρχων (Προϊσταμένων) σε Νοσηλεύτριες/τές κατηγορίας ΠΕ και ΤΕ και όχι σε Μαίες οι οποίες μπορούν να γίνουν Διευδύντριες και Προϊστάμενες μόνο σε Μαιευτήρια ή Μαιευτικά Τμήματα. Το γεγονός ότι σε ορισμένα Νοσοκομεία έγινε ανάθεση των παραπάνω καθηκόντων σε Μαίες οι οποίες διορίστηκαν σε θέσεις Νοσοκόμων-Αδελφών με το άρθρο 4 του

Ν 580/1977, χωρίς να έχουν ούτε πτυχίο ούτε άδεια Ασκήσεως Νοσηλεύτριας, δημιούργησε έντονη αντίδραση όλου του νοσηλευτικού κλάδου. Το άρθρο 5 του Νόμου 1579/85 κατοχυρώνει σαφώς τον τίτλο του νοσηλευτού/τριας.

- ε. Να ισχύσει και εφαρμοστεί σαν εισαγωγικό μισθολογικό κλιμάκιο, το 17ο, και στις συναδέλφους που υπηρετούν στο ΙΚΑ, στα Αγροτικά Ιατρεία και στα Κέντρα Υγείας.
- στ. Να αντιμετωπισθεί η συμμετοχή του Νοσηλευτικού Προσωπικού στις Νομαρχιακές Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας σε περίπτωση συγκροτήσεως και λειτουργίας των ΠΕΣΥ (Περιφερειακά Συμβούλια Υγείας).
- ζ. Να κατοχυρωθεί νομικά το νοσηλευτικό επάγγελμα και οι Νοσηλευτικές πράξεις.
- η. Να γίνει καθορισμός των καθηκόντων των διαφόρων επιπέδων του Νοσηλευτικού Προσωπικού καθώς και διαμόρφωση οικονομικών και δεσμικών κινήτρων για την προσέλωση και παραμονή στο επάγγελμα.
- θ. Να νομοθετηθεί η ειδικότητα της Κοινοτικής Νοσηλευτικής που δεν συμπεριλήφθηκε στο Νόμο 1579/85 ο οποίος ρυθμίζει τα των άλλων 4 ειδικοτήτων διότι οπωσδήποτε θα χρειασθεί για την προετοιμασία των Νοσηλευτριών/τών Προϊσταμένων των Κέντρων Υγείας και των Εκπαιδευτριών των Τ.Ε.Ι. στον τομέα της Κοινοτικής Νοσηλευτικής.
- ι. Να διευκολυνθεί και εξασφαλιστεί η εξέλιξη του εκπαιδευτικού προσωπικού των ΤΕΙ της προσωρινής βαθμίδας στην βαθμίδα καθηγητών εφαρμογών.

III. Κυριώτερα προβλήματα που συζητήθηκαν ήταν:

1. Να μην διορίζονται πλέον Μαίες και Επισκέπτριες σε θέσεις Νοσηλευτών. Ο Ν. 1579/85 είναι νεώτερος και ασφαλώς καταργεί τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 580/1977 περί διορισμού Μαιών σε θέσεις Νοσηλευτών εφ' όσον δεν παρουσιασθούν Νοσηλεύτριες μετά δεύτερη προκήρυξη της θέσεως. Οι Μαίες που επιθυμούν να εργασθούν ως Νοσηλεύτριες να κάνουν συμπληρωματική εκπαίδευση στα Τμήματα Νοσηλευτικής των ΤΕΙ όπως προβλέπει ο Νόμος 1404/83 (εγγράφονται στο 4ο εξάμηνο). Το ίδιο πρέπει να ισχύσει και για τους Επισκέπτες Υγείας που θα δελήσουν να εργασθούν ως Νοσηλευτές.
2. Οι προερχόμενοι από χώρες όπου η Νοσηλευτική εκπαίδευση γίνεται σε Σχολές τύπου Επαγγελματικού Λυκείου (12 ή 13 χρόνια συνολικής Γενικής και Νοσηλευτικής εκπαίδευσης) να παίρνουν ισοτιμία Βοηθού Νοσοκόμου ή να κάνουν συμπληρωματική εκπαίδευση στα τμήματα Νοσηλευτικής των ΤΕΙ και να παίρνουν πτυχίο Διπλωματούχου Νοσηλευτή για να διορίζονται ως Νοσηλευτές Κατηγορίας ΤΕ.
3. Να βελτιωθούν οι συνθήκες και οι χώροι εργασίας του νοσηλευτικού προσωπικού με λήψη άμεσων μέτρων για την ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών και την εξασφάλιση καλύτερων συνθηκών εργασίας του Νοσηλευτικού Προσωπικού.
4. Να γίνει αυτόματη ισοτίμηση των διπλωμάτων των Νοσηλευτών αποφοί-

των ΚΑΤΕΕ και Ανωτέρων Σχολών Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας με τα πτυχία των ΤΕΙ. Σταδιακά να μεθοδευθεί η μεταφορά όλων των Τμημάτων ΤΕΙ σε αντίστοιχα Τμήματα Νοσηλευτικής των ΑΕΙ και να διαμορφωθεί το Νοσηλευτικό δυναμικό της χώρας σε δύο επίπεδα, Ανωτάτης και Μέσης βαθμίδας.

IV. Διατυπώθηκαν επίσης οι παρακάτω επί μέρους προτάσεις:

- α. Ίδρυση Νοσηλευτικής Εταιρείας για τους απόφοιτους Νοσηλευτάς Πανεπιστημιακής βαθμίδας.
- β. Τα Τμήματα Νοσηλευτικής στα ΣΕΥΠ (Σχολές Επαγγελματιών Υγείας Πρόνοιας) να γίνουν Σχολές Νοσηλευτικής αυτοτελείς.
- γ. Συμμετοχή των Νοσηλευτών σε ερευνητικά προγράμματα.
- δ. Ανάπτυξη ειδικών Προγραμμάτων εξειδίκευσης των Νοσηλευτών στις Μονάδες Αιμοκαθάρσεως, Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (Μ.Ε.Θ.) και στην Αιμοδοσία και νομική κατοχύρωση των πράξεών των.
- ε. Ίδρυση Ελληνικής Νεφρολογικής Ενώσεως Νοσηλευτριών/τών (Ε.Ν.Ε.Ν.).
- στ. Συνιστάται ο έλεγχος της δερμοαντίδρασης ΜΑΝΤΟΥΧ στους Νοσηλευτές/τριες που κατά πρώτο διορίζονται στις υγειονομικές υπηρεσίες της χώρας γιατί το Νοσηλευτικό προσωπικό κατατάσσεται στην «Ομάδα Υψηλού Κινδύνου».
- ζ. Ανάγκη εκδόσεως νοσηλευτικών συγγραμμάτων στη γλώσσα μας. Ελπίζουμε ότι η Ελληνική Νοσηλευτική Βιβλιογραφία θα πλουτισθεί με νέες εκδόσεις και δημοσιεύσεις από την έρευνα που γίνεται με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές-τριες αλλά και από άλλους συναδέλφους.
- η. Ανάγκη πληρώσεως θέσεων στο Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος Νοσηλευτικής Σχολής Επιστημών Υγείας Πανεπιστημίου Αθηνών από Νοσηλευτικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό. Χρειάζονται περισσότερες διδάκτορες νοσηλεύτριες με ανάλογα προσόντα και για όλες τις νοσηλευτικές ειδικότητες.
- θ. Ενίσχυση και ανάπτυξη της νοσηλευτικής έρευνας για μελέτη, τεκμηρίωση και δεμελίωση νοσηλευτικών προβλημάτων και θεμάτων στο χώρο της Νοσηλευτικής εκπαίδευσης, διοίκησης και άσκησης του Νοσηλευτικού επαγγέλματος με στόχο την ποιοτική βελτίωση της παρεχόμενης φροντίδας υγείας.
- ι. Τονίστηκε ότι η νοσηλεία αρρώστων με AIDS είναι ιερά υποχρέωση και καθήκον της νοσηλεύτριας παρά τους κινδύνους που πιθανόν να την απειλήσουν. Υπογραμμίστηκε όμως ότι είναι απαράγραπτο δικαίωμά της να ενημερώνεται αμέσως για τη διάγνωση, να διαφωτίζεται για τους κινδύνους και να εφοδιάζεται με όλα τα προστατευτικά μέσα.

Τέθηκε ο προβληματισμός των νοσηλευτριών στο θέμα των αμβλώσεων και εκφράστηκε η ελπίδα ότι θα βρεθεί τρόπος να γίνει σεβαστό το δικαίωμα της ελευθερίας της συνειδήσεως στους υγειονομικούς για να μη συμμετέχουν στη διενέργεια ή την συνέργεια διεξαγωγής αμβλώσεων χωρίς τη συναίνεσή τους.